

25 268 Zelfstandige bestuursorganen

Nr. 250 Brief van de minister van Economische Zaken
en Klimaat

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 9 juni 2026

Met deze brief informeer ik uw Kamer over de recente evaluatie van de Kamer van Koophandel (KVK) als zelfstandig bestuursorgaan (zbo) en de Wet op de Kamer van Koophandel (Wet KVK) over de periode 2018-2024. KVK biedt houvast aan ondernemend Nederland aan de hand van zes wettelijke taken: het beheren van registers (waaronder het Handelsregister en UBO-register), het bieden van algemene voorlichting en advies aan (toekomstige) ondernemers, het stimuleren van (regionale) economische ontwikkeling en innovatie, het voeren van fysieke ondernemerspleinen en het digitale ondernemersplein. In lijn met de Kaderwet zelfstandige bestuursorganen is de doeltreffendheid en doelmatigheid van KVK elke vijf jaar onderwerp van evaluatie. In deze evaluatie, uitgevoerd door de onderzoeksbureaus KWINK Groep en KplusV, zijn de resultaten van KVK en de Wet op de KVK over de periode 2018-2024 geëvalueerd. De evaluatie richtte zich naast doeltreffendheid en doelmatigheid op de legitimiteit en governance van KVK.

Conclusies uit het onderzoek

Legitimiteit

Overheidsingrijpen via KVK is voor alle wettelijke taken wenselijk en noodzakelijk, gezien hun bijdrage aan publieke belangen zoals transparantie en betrouwbare ondernemersinformatie. De register- en voorlichtingstaak worden breed erkend als kerntaken en passen goed bij de rol van KVK, net als het voeren van (digitale en fysieke) ondernemerspleinen. De taken rond innovatie- en regiostimulering zijn wel relevant, maar sluiten minder goed aan bij de basisdienstverlening van KVK en worden door stakeholders eerder bij andere partijen gezien, tenzij er een duidelijke koppeling is met de register- en voorlichtingstaak.

Doeltreffendheid

De doeltreffendheid van KVK is overwegend goed: activiteiten sluiten aan op de wettelijke taken en de dienstverlening wordt overwegend positief beoordeeld. KVK bereikt vooral starters en

zzp'ers effectief en werkt steeds beter samen met partners zoals de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) en regionale ontwikkelingsmaatschappijen (ROM's). Het bredere mkb wordt minder goed bereikt. IT blijft een belangrijk aandachtspunt door noodzakelijke modernisering. De register-, voorlichtings- en digitale ondernemerspleintaak zijn doeltreffend. Voor innovatie- en regiostimulering is de toegevoegde waarde met de huidige invulling momenteel beperkt. Voor fysieke ondernemerspleinen ontbreekt nog voldoende inzicht in effectiviteit. Dit laat zien dat de effectiviteit per taak verschilt.

Doelmatigheid

Het beeld van doelmatigheid is gemengd. De kosten stegen 7%, vooral door de verzwaring van de registertaak. Ondanks verbeterde output zijn harde conclusies lastig door beperkt kosteninzicht. KVK stuurt intern actief op efficiëntie, maar duidelijke kaders en indicatoren vanuit het ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK) ontbreken. De financiële positie verslechtert door structurele tekorten, terwijl het eigen vermogen nog boven de norm ligt. Nieuwe EU-regels maken een herziening van de financiering noodzakelijk voor in de toekomst.

Governance

De governance functioneert in de basis goed, met sterke relaties tussen EZK en KVK. Tegelijk ontbreken een langetermijnvisie op meerdere rollen/taken van KVK en het integraal opdrachtgeverschap vanuit EZK, wat gerichte sturing beperkt. Het Opdrachtgeversberaad en de governance van het digitaal ondernemersplein functioneren goed; de governance van het UBO-register blijft complex. De Raad van Advies en Gebruikersraad Handelsregister functioneren goed, maar de Centrale Raad functioneert onvoldoende; de vijf Regionale raden zijn niet actief. Herziening van het advies- en participatiestelsel is nodig om betere betrokkenheid van stakeholders te borgen.

Aanbevelingen

KVK presteert over het algemeen goed in de uitvoering van de wettelijke taken, maar er is ruimte voor verbetering. Zo kan KVK partijen met een grote mkb-achterban beter benutten om informatie sectorspecifiek te maken en gericht te ontsluiten voor ondernemers.

Daarnaast adviseert het rapport dat KVK en EZK binnen één jaar komen tot een herijking van de innovatie- en regiostimuleringsstaak, zodat deze beter aansluit bij de kerntaken van KVK. Indien dit niet lukt, ligt het voor de hand deze taken te schrappen als wettelijke taken. In samenhang hiermee is het wenselijk om een bredere visie te ontwikkelen op het registerlandschap en de poortwachtersrol van KVK, inclusief een helder normenkader met doelen en KPI's. Tevens dient samen met het Ministerie van Financiën en het Ministerie van Justitie en Veiligheid de governance - waaronder de rolverdeling van het UBO-register heringericht te worden.

Ook vraagt de invulling van de fysieke ondernemerspleinen om nadere concretisering. KVK en EZK dienen binnen één jaar duidelijke afspraken te maken over doelen en KPI's, met tijdige betrokkenheid van partners, en deze na drie jaar te evalueren. Tegelijkertijd is het belangrijk om het gesprek over doelmatigheid te versterken, met aandacht voor zowel kwantitatieve indicatoren als de kwaliteit van dienstverlening en de menselijke maat.

Verder kan KVK het inzicht in de doelmatigheid vergroten door kosten binnen de registrertaak toe te rekenen aan specifieke onderdelen of output, in plaats van aan de taak als geheel. Tot slot is het, mede in het licht van Europese regelgeving, noodzakelijk om te komen tot een toekomstbestendige financieringsstructuur en te blijven monitoren of deze toereikend is voor de uitvoering van de taken en de gewenste vermogenspositie.

Ik herken de conclusies in het rapport, en ben voornemens om in overleg met KVK en andere stakeholders de aan EZK geadresseerde aanbevelingen ter hand te nemen. Ik zal uw Kamer in de loop van 2026 op de hoogte houden van de voortgang en de vervolgstappen die genomen worden in de opvolging van de aanbevelingen.

Tot slot

KVK vervult een centrale rol in het economisch rechtsverkeer in Nederland door het beheren van wettelijke registers en het aanbieden van publieke dienstverlening aan ondernemers. Ik spreek daarbij mijn grote waardering uit voor de betrokken en deskundige inzet van de organisatie en haar medewerkers. Deze inzet, in combinatie met de stevige basis die er ligt, geeft mij het

vertrouwen dat KVK ook de komende jaren haar taken effectief en toekomstbestendig blijft uitvoeren.

De minister van Economische Zaken en Klimaat,
H.G. Herbert